

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

“ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ” ФАКУЛЬТЕТІ
“ДІНТАНУ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУ” КАФЕДРАСЫ

Ганс Георг Гадамер

Орындаған: Қайнар Мадина
Тексерген: Жолдубаева Ажар

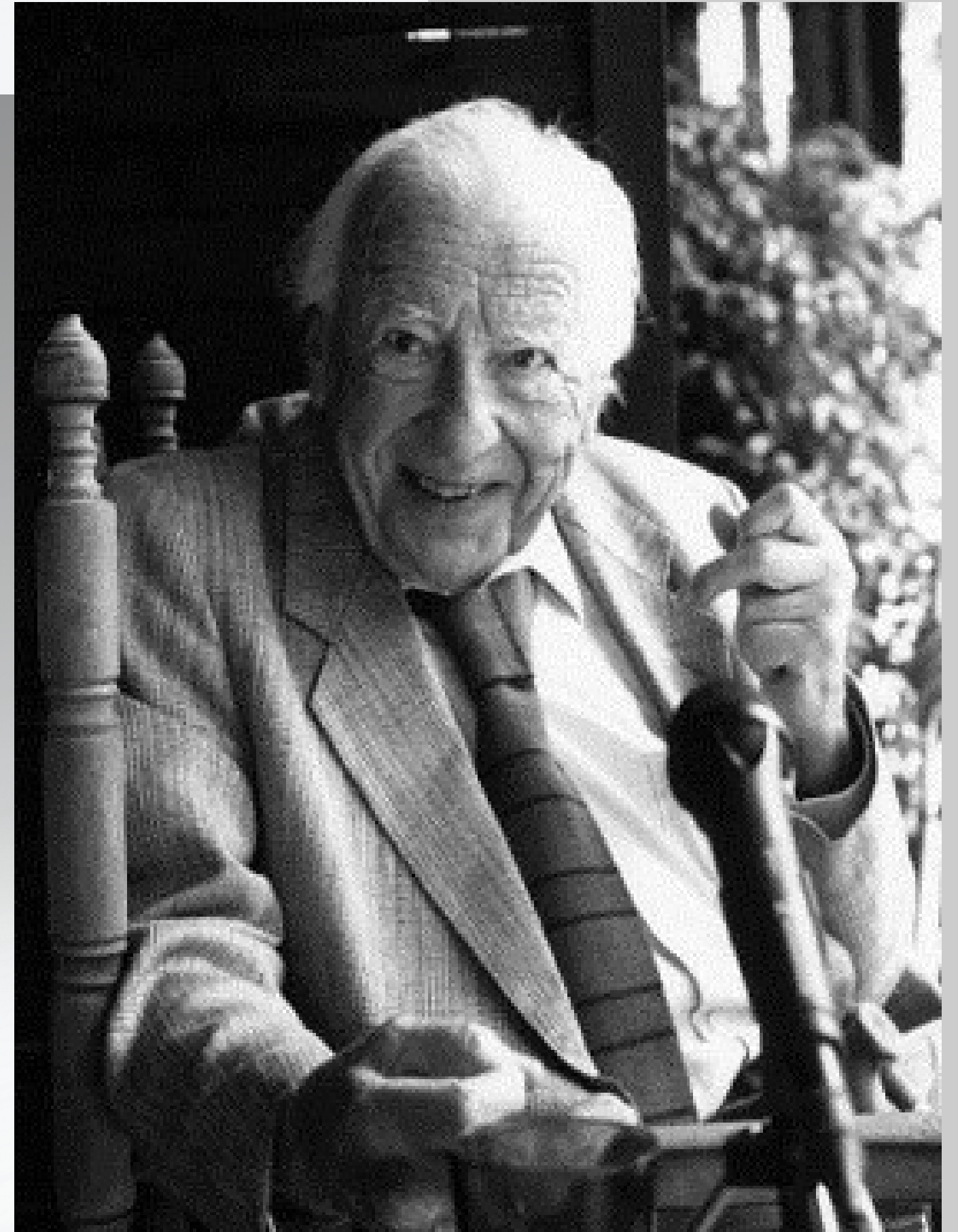
**Ганс Георг Гадамер (1900–2002) –
неміс философы, герменевтиканың
заманауи мектебін
қалыптастырған танымал ғалым.
Ол түсіну теориясын зерттеп,
философияның, әдебиеттің,
тарихтың және өнердің әртүрлі
салаларына айтарлықтай үлес
қосты. Гадамердің негізгі еңбегі –
«Шындық және әдіс» («Wahrheit und
Methode»), 1960 жылы жарық
көрген бұл жұмыс
герменевтикалық философияның
іргелі туындысы болып саналады.**

ӨМІРБАЯНЫ

Туған жері: Ганс Гадамер 1900 жылы 11 ақпанда Германияның Марбург қаласында дүниеге келді. Әкесі фармацевт-химик болғандықтан, ғылымға ерекше ықылас танытып өседі.

- Білімі мен ықпалы: Гадамер Марбург және Фрайбург университеттерінде білім алып, Хайдеггердің шәкірті болады. Гадамер Хайдеггердің болмыс және экзистенциализм философиясымен терең танысып, оның идеясын өз философиясында пайдаланды.
- Ғылыми және оқытушылық қызметі: Гадамер өмірінің көп бөлігін Гейдельберг университетінде профессор болып қызмет етіп, өз шәкірттеріне герменевтика ғылымының негіздерін үйретті.

Герменевтикалық философиясы

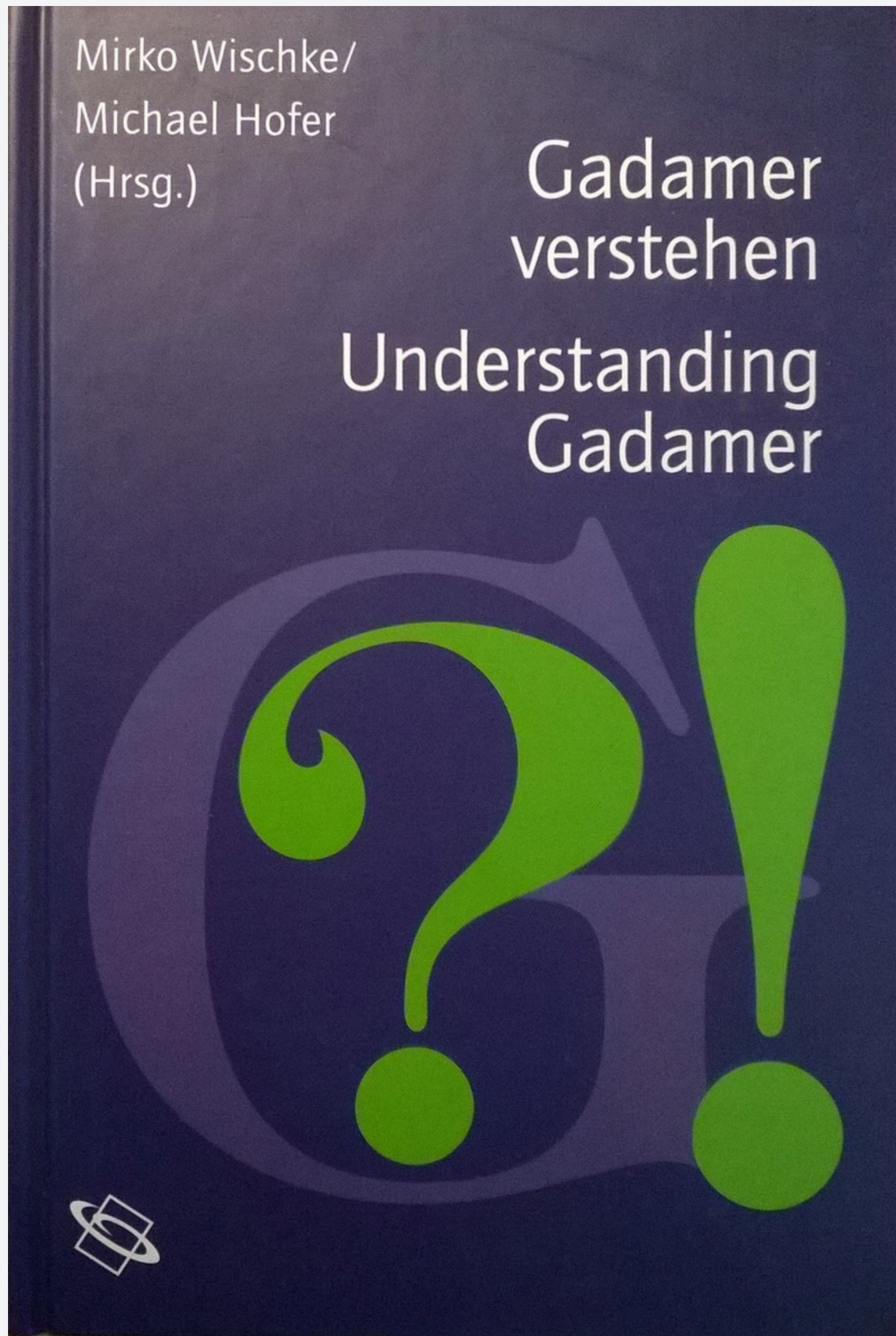
Гадамердің герменевтикасы мәтінді, тарихи оқиғаларды немесе мәдени құбылыстарды түсіну процесін талдауға негізделеді. Оның пікірінше, түсіну – бұл тек қарапайым түсіндіру емес, керісінше, субъект пен объект арасындағы диалог, яғни бұл процесс арқылы әр түрлі мәдениет пен уақыттағы адамдардың арасындағы байланысты орнатуға болады.

Алдын ала түсінік (Vorurteil): Гадамер түсінудің әрдайым белгілі бір алдын ала түсінік арқылы жүзеге асатынын айтады.

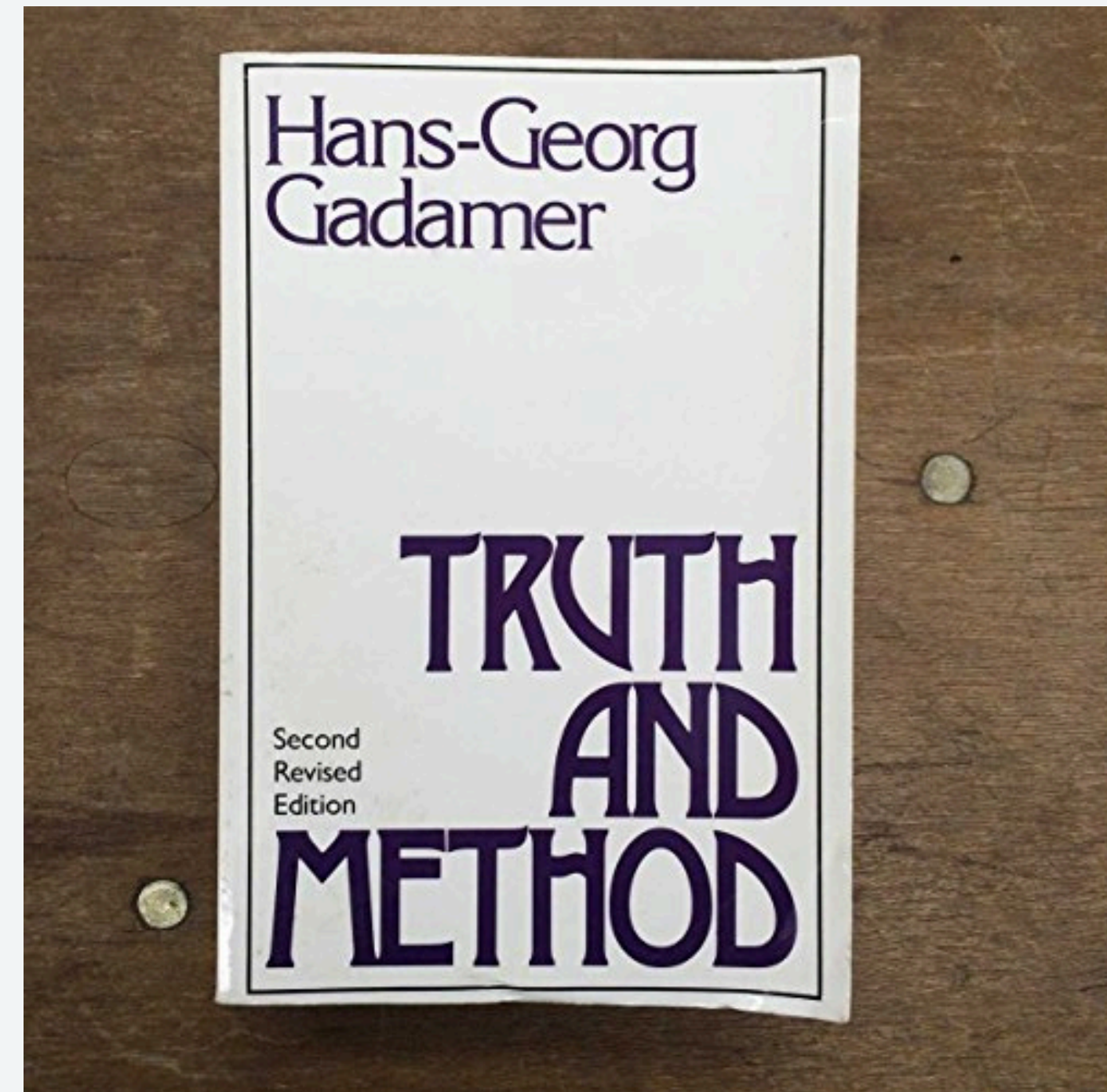
Адамдар өз көзқарастарын және өткен тәжірибелерін ескере отырып, жаңа ақпаратты қабылдайды.

Диалог және түсіну: Гадамер үшін диалог – түсіну процесінің негізгі элементі. Оның пікірінше, түсіну тек біржақты қабылдау емес, екі жақты диалогтық қатынас, бұл диалог арқылы мағыналар өзгеріп, жаңа мәнге ие болады.

«Тарихи әсердің тәжірибесі» (Wirkungsgeschichte): Гадамердің ойынша, біз тарихи тұрғыдан шектеуліміз және біздің түсінігіміз тарихтың әсерімен қалыптасады. Оның айтуынша, біз өткеннің мұрагеріміз және оны түсінуімізге тарихтық әсеріміздің бар екенін ұмытпауымыз керек.

- «Шындық және әдіс» (1960): Бұл Гадамердің еңбектерінің ішіндегі ең маңыздысы. Бұл кітапта ол герменевтиканы түсіну философиясының орталық тәсілі ретінде сипаттайды. Кітапта ол өнерді, тілді, мәдениетті және тарихты түсінудегі методологиялық мәселелерді талдайды.

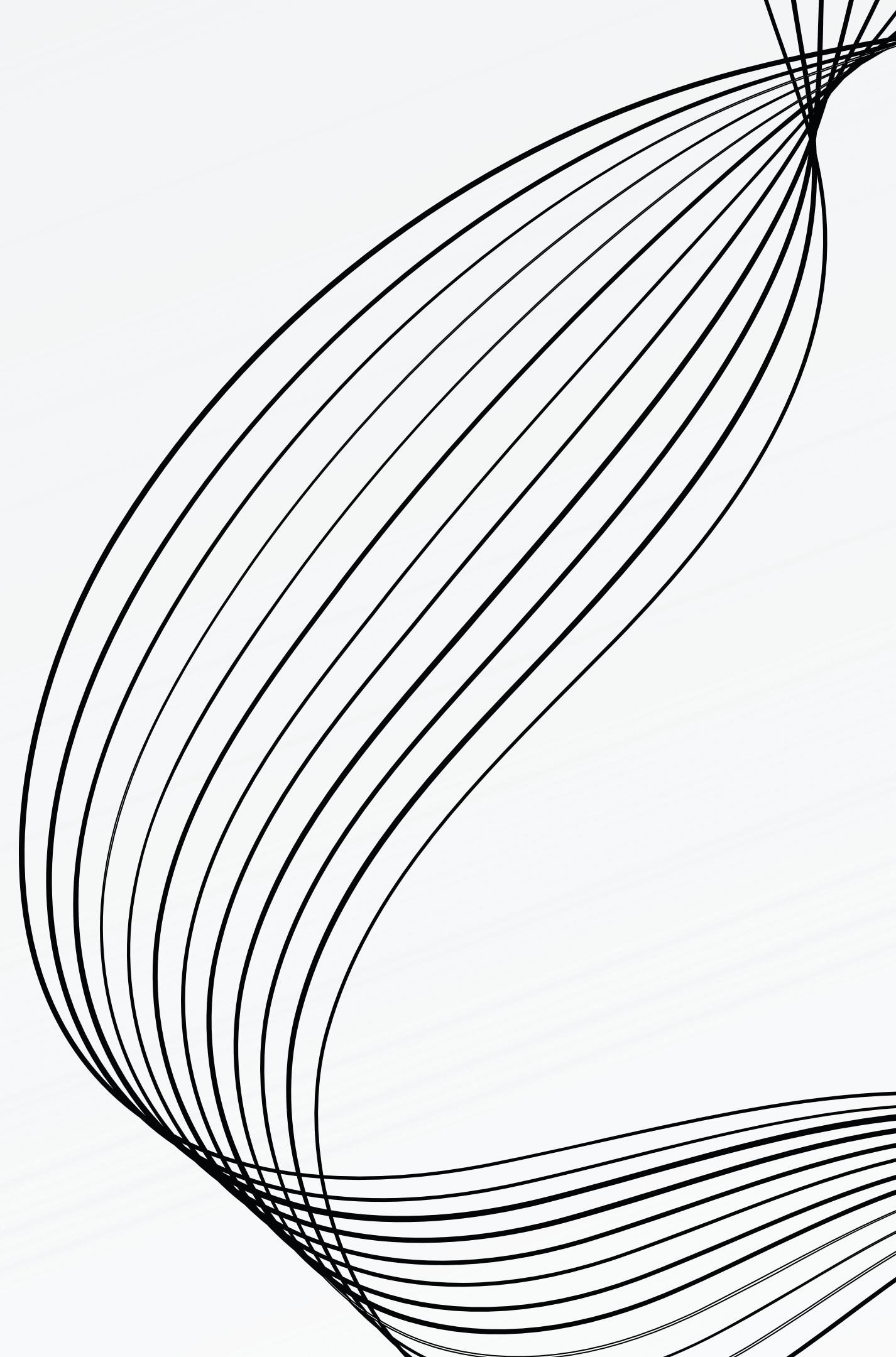

- «Тіл және түсіну» (Language and Understanding): Тілдің философиялық мәнін зерттейді, бұл жұмысында тілдің қоғамдағы рөлін, оның ойлауға әсерін және түсінік құралы ретіндегі маңызын көрсетеді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Гадамердің еңбектері гуманитарлық ғылымдарға, әсіресе мәдениет, әдебиет және философия салаларына үлкен ықпал етті. Оның герменевтикалық әдістері қазіргі әлеуметтік ғылымдарда, әсіресе мәдениеттануда, тарих ғылымында және әдебиеттануда кеңінен қолданылады.

Гадамердің идеялары философияның маңызды мәселелерін шешуде ықпалды болғандықтан, оны қазіргі герменевтиканың негізін қалаушы деп есептейді. Оның теориялары заманауи философиядағы диалогтық қатынас, мәдениетаралық байланыс және түсінік теорияларының дамуына ықпал етті.

Назарларыңызға рахмет!